

TILBURG... JE BENT ER VEILIG

Integraal Veiligheidsplan Tilburg
Periode 2019 t/m 2022

FOTOGRAFIE:

Corné Hannink Fotografie
Angeline Swinkels
Politie Nederland
Gerdien Wolthaus Paauw
Gemeente Tilburg

INHOUD

Integraal Veiligheidsplan Tilburg

1. VOORWOORD	4
2. INLEIDING	5
2.1 013 Veilig	5
2.2 Het beeld van de afgelopen jaren.....	6
2.3 Trends en ontwikkelingen.....	7
2.4 Onze ambitie	8
3. AANDACHTSGEBIED 1: Zorg en veiligheid	9
3.1 Dat betekent:.....	9
3.2 En daarom doen we het volgende.....	9
4. AANDACHTSGEBIED 2: Een weerbare stad tegen ondermijning	13
4.1 Dat betekent:.....	13
4.2 En daarom doen we het volgende.....	13
5. AANDACHTSGEBIED 3: Een vitale stad is een voelbare veilige stad	16
5.1 Dat betekent:.....	16
5.2 En daarom doen we het volgende.....	16
6. TEN SLOTTE	18

1

VOORWOORD

013 Veilig

Het bestuur van Tilburg wil dat Tilburg een veilige stad blijft, waar mensen zich gezond en gelukkig vrij kunnen bewegen. Hoe we dit willen bereiken staat in dit Integraal Veiligheidsplan 2019-2022.

We houden de ingezette koers vast. Daarvan is gebleken dat het de juiste resultaten oplevert. Het aantal woninginbraken is de afgelopen jaren afgenomen, evenals het aantal overvallen en straatroven. Tilburg is daardoor gezakt op de AD Misdaadmeter, van plek 3 naar plek 22.

We zien echter ook dat op drie gebieden extra inzet nodig is. Om de sociale veiligheid nog verder te verbeteren willen we allereerst een betere verbinding realiseren tussen zorg en veiligheid. We willen werken aan een weerbare stad en een weerbare organisatie tegen ondermijning. En we willen zorgen voor 'voelbare veiligheid'. Hoe we dat willen doen, leest u in dit plan.

Voorop staat dat we de komende vier jaar inzetten op het voorkomen van crimineel gedrag en het voorkomen van veiligheidsproblemen. Samen met onze partners, niet in de laatste plaats met de inwoners van onze stad. Signalen uit de samenleving stellen ons in staat om interventies nog gericht in te zetten. Daarbij nemen we voor lief dat onze nieuwe focus op preventie en vroegsignalering in eerste instantie kan leiden tot een toename van het aantal meldingen. Het leidt uiteindelijk tot meer grip op het probleem en een veiliger Tilburg.

Met de aanpak zoals die is beschreven in dit Integraal Veiligheidsplan zorgen we dat we 'werkenderwijs' beter worden in onze zorg voor veiligheid. We proberen nieuwe interventies en innovaties uit, gebruiken data en analyse als onderlegger van onze aanpak en werken samen met het onderwijs en de wetenschap om de nieuwste inzichten te vertalen naar de praktijk.

Tilburg staat in het land bekend als koploper op het gebied van de veiligheidsaanpak. We versterken onze positie op het gebied van zorg en veiligheid nog meer de komende jaren. Zodat we in staat blijven landelijk invloed uit te oefenen op wetgeving en ontwikkelingen. Dat doen we samen met onze bestuurlijke partners. Ook gaan we de samenwerking over de grens heen met Belgische steden verder verkennen.

Theo Weterings

Burgemeester van Tilburg

INLEIDING

Tilburg is een mooie, levendige stad. Zesde stad van het land qua inwoneraantal. We groeien, investeren in elkaar, zijn trots op de vele ondernemers, sporters en creatievelingen in ons midden en genieten van de nabijheid van mooie natuurgebieden. Op al deze punten moeten we onze positieve koers vasthouden, zo schrijft het stadsbestuur in het recente Bestuursakkoord:

“we blijven samen met de raad en de stad werken aan een stad waar je gezond en gelukkig kunt zijn”.

Veiligheidszorg is essentieel voor een stad die ruimte wil geven aan haar bewoners, ondernemers en bezoekers. De gemeente heeft daarin een brede verantwoordelijkheid. Zo handhaven we samen met de politie de openbare orde en veiligheid, sturen aan op een effectieve samenwerking van veiligheidspartners en zijn alert op het niet nakomen van veiligheidsregels en -afspraken.

Veiligheidszorg staat nooit stil. Het is een beleidsgebied waarop wij ons moeten blijven organiseren, steeds reagerend op nieuwe ontwikkelingen. Gelukkig kunnen we daarbij in Tilburg voortborduren op wat we al hebben als aanpak. Daar zijn we trots op.

Het verslappen van aandacht zien we als een NO GO. Het zal leiden tot een stijging van criminaliteitscijfers of tot andere veiligheidsrisico's, met alle negatieve effecten op inwoners van dien. De komende vier jaren houden we daarom de ingezette koers op het gebied van veiligheid vast. We blijven samen met onze inwoners, partners en ondernemers werken aan handhaving en waar mogelijk ook verbetering van het huidige veiligheidsniveau.

2.1 013 Veilig

Wat voor u ligt wordt formeel het Integraal Veiligheidsplan (IVP) genoemd. In de Politiewet 2012 is vastgesteld dat gemeenten minstens een maal per vier jaar een veiligheidsplan vaststellen met de visie, strategische doelen, uitgangspunten en prioriteiten op het gebied van veiligheid. De gemeenteraad heeft daarmee een middel om te sturen op het lokale veiligheidsbeleid en de prioriteiten in de aanpak van de veiligheidsproblemen.

Dit plan bouwt voort op het Tilburgse IVP 'Samen (door) werken aan veiligheid' over de periode 2015-2018. Nu richten we ons op de periode 2019 tot en met 2022. Het plan omvat zowel onze ambities op het vlak van de sociale veiligheid als de fysieke veiligheid.

HET GEMEENTELIJK VEILIGHEIDSBELEID KENT EEN ONDERVERDELING IN EEN SOCIAAL EN EEN FYSIEK DEEL ¹ :

- De zorg voor **sociale veiligheid** omvat de aandacht voor de veiligheid rond sociale (intermenselijke) relaties en activiteiten. Kort gezegd het ondersteunen van 'veilig samenleven', met aandacht voor zaken als: jeugdoverlast en vandalisme, maar ook inbraken, huiselijk geweld, overlast, criminaliteit en radicalisering.
- De zorg voor **fysieke veiligheid** omvat de zorg voor verkeersveiligheid, bouwveiligheid (constructieve veiligheid, brandveiligheid, sloopveiligheid, omgevingsveiligheid en strijdig gebruik van gebouwen en gronden) en externe veiligheid (de voorbereiding op crisis- en rampenbestrijding), met als meest belangrijke subthema's: risicovolle bedrijven (zogenaamde Brzo²-bedrijven), spoorveiligheid en evenementenveiligheid.

Dit IVP beschrijft de grote lijnen waarbinnen wij als gemeente doelen willen stellen. Het geeft weer waar we in de komende vier jaar extra op willen investeren.

[1] Zie ook de VNG handreiking 'Kernbeleid veiligheid' voor gemeenten.

[2] Brzo Betekenis: Besluit Risico's op zware ongevallen.

Het uitgangspunt van dit kader is dat de plannen budgettair neutraal worden uitgevoerd. Als er urgente, plotselinge problemen zijn die niet zijn vastgelegd in dit meerjarenbeleidskader, dan worden daar aparte afspraken over gemaakt. Dat gebeurt in het driehoeksoverleg tussen de burgemeester, de officier van justitie en de districtchef van de politie. Mocht het vervolgens noodzakelijk zijn om op bepaalde hoofdlijnen van dit IVP af te wijken, inhoudelijk of financieel, dan wordt dit aan de gemeenteraad voorgelegd.

2.2 Het beeld van de afgelopen jaren

Sociale veiligheid

Tilburg kent al jaren een brede en gedegen aanpak van sociale onveiligheid. De belofte uit de vorige kadernota om duurzaam uit de top 15 van onveilige steden te komen is de afgelopen drie jaar geslaagd: in 2018 stonden we in die lijst op plaats 22. Ter herinnering: in 2010 stond Tilburg nog op plek 3 van het lijstje 'meest onveilige steden'³ Er werden positieve ontwikkelingen gerealiseerd met een gezamenlijke inzet op zichtbare criminaliteit, vooral op de 'high impact crimes' woninginbraken, straatroven, overvallen en geweldsdelicten:

- Het aantal woninginbraken is medio 2018 64% lager dan in 2011;
- Het aantal geweldzaken nam in die zelfde periode af met 26%, met het aantal straatroven en overvallen als sterkste dalers: straatroven met 62 % en overvallen met 74%.
- En over de gehele linie: het totaal aantal aangiften van zichtbare criminaliteit nam 26% af ten opzichte van 2011. Hiermee maakte Tilburg de afgelopen jaren een positievere ontwikkeling door dan de andere vijf grootste steden van Brabant.

Zorgpunten zijn er evengoed ook, kijkend naar cijfers van afgelopen jaren. Zo was in het afgelopen jaar sprake van een toename van overlast door personen met verward gedrag met 10% (half 2018 ten opzichte van 2017), zagen we vanaf 2011 tot medio 2018 het aantal zedendelicten met 25 % toenemen, nam in diezelfde periode de jeugdoverlast met

23% toe en was er in 2018 sprake van een afname van de meldingsbereidheid ten opzichte van 2014 (met 4.7 %).

Ook de minder zichtbare criminaliteitsvormen, zaken als ondermijning en radicalisering, vroegen de afgelopen jaren om aandacht. Het zijn minder zichtbare problemen, maar ze zorgen via een glijdende schaal voor een ontwrichting in wijken en buurten. We hebben op deze thema's de afgelopen jaren een gedegen aanpak ingezet, maar de aanpak voor deze problemen vergt een lange adem.

Onze aanpak van sociale onveiligheid is zowel persoonsgericht, delictgericht als gebiedsgericht. Daarbij is het steeds zoeken naar de juiste balans tussen preventie en repressie. De hele gemeente draagt daar aan bij: collega's van de afdeling Veiligheid en Wijken (van fraudebestrijding tot toezicht en handhaving, van leerplicht tot complexe casuïstiek in het Zorg- en Veiligheidshuis) tot collega's van de afdelingen Sociaal, Ruimte, Dienstverlening en Werk en Inkomen, etc. En vanuit al deze specialismen wordt weer samengewerkt met buurtpreventie, zorg- en welzijnspartners, woningbouwcorporaties, reclassering, politie en justitie, gemeenten in de regio en natuurlijk ook met inwoners en ondernemers. De tijd dat de overheid als enige partij voor de veiligheid zorgde is voorbij. Integraal werken is de afgelopen jaren versterkt en dit blijven we doen.

Fysieke veiligheid

Op het front van de fysieke veiligheid is in Tilburg sprake van een strak en doorlopend beleid en uitvoering van reguliere, wettelijke handhavingstaken met een eigen dynamiek. Zaken rond risico- en crisisbeheersing zijn goed geborgd in de gemeentelijke nota Externe veiligheid, het regionaal dekkingsplan van de brandweer en het beleidsplan van de Veiligheidsregio.

Om calamiteiten te voorkomen en te bestrijden werkt de gemeente Tilburg samen met de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant. Samen met deze partners brengen we risico's in kaart, nemen we preventieve maatregelen en zorgen we voor een adequate crisisorganisatie die 24 uur per dag inzetbaar is.

[3] Zie bijvoorbeeld: <https://www.bd.nl/tilburg/tilburg-daalt-verder-op-misdaadmeter-ad~a0cddd4d/>

Voor een fysiek veilige leefomgeving zorgen we onder meer door ruimtelijke ordening, vergunningverlening, toezicht en handhaving. Verder heeft Tilburg een ambitieus evenementenbeleid. Eén van de belangrijkste uitgangspunten hierbij is dat het gastvrije en veilige evenementen zijn. Dit vakgebied is volop in beweging, mede ook doordat we in ons land te maken hebben met 'onverminderd hoge' terreurdreiging, wat uiteraard ook doorwerkt in ons handelen. De integrale manier waarop we de Tilburgse kermis in veilige banen leiden wordt landelijk nogal eens geroemd als 'best practice'.

Belangrijke onderleggers voor 'goed presteren'

Informatiesturing is één van de pijlers waarop de huidige veiligheidsaanpak is gestoeld. Door een goed beeld te hebben van de veiligheidssituatie op wijk- en buurtniveau op basis van actuele data, weten we waar op welk moment extra inzet is vereist. Door het uitvoeren van verdiepende analyses begrijpen we hoe veiligheidsproblemen in elkaar steken en welke preventieve maatregelen ingezet kunnen worden om ze te voorkomen. Ook monitoren we de effecten van de maatregelen die we inzetten, zodat we weten wat werkt en wat niet. Naast data gebruiken we inzichten uit de wetenschap en werken we samen met verschillende onderwijsinstellingen om de nieuwste inzichten te vertalen naar onze praktijk en omgekeerd. De vrijheid en ruimte die de medewerkers hebben om interventies en innovaties uit te proberen zien wij als cruciaal onderdeel van onze aanpak. We zijn flexibel en wendbaar in onze inzet en zorgen dat we 'werkenderwijs' beter worden in onze zorg voor veiligheid.

1.3. Trends en ontwikkelingen

In Tilburg - en breder in de maatschappij - zijn er vele trends en ontwikkelingen die een relatie hebben met het veiligheidsbeleid: demografisch, economisch-ruimtelijk, sociaal-cultureel, politiek-juridisch, technologisch (bijvoorbeeld rond digitalisering) en ook beleidsmatig, bijvoorbeeld wat betreft de aanpak van misdaad- en leefbaarheidsvraagstukken. We houden dit soort

ontwikkelingen natuurlijk goed in de gaten. Zodat we ons beleid kunnen aanscherpen waar nodig. In de afgelopen acht jaren was vooral de toename van het aantal high impact crimes een belangrijke onderlegger voor het veiligheidsbeleid. Dat was in Tilburg zo, maar ook in veel andere gemeenten. Een negatieve trend die moest worden gekeerd en dat is gelukt. Er zijn (vergeleken met acht jaar geleden) minder woninginbraken, straatroven en overvallen en ook zijn er minder geweldszaken.

Ook de onderwerpen ondermijning, polarisatie en radicalisering waren in de vorige beleidskaders belangrijk. Prioritering leidde tot meer inzicht en inzet hierop en tot een steeds bredere framing van deze vraagstukken. Want in de kern draait het hier natuurlijk om veel meer dan alleen ongewenst gedrag. Radicaal of crimineel gedrag zijn uitingsvormen van vaak diep verankerde sociale problemen. Ook kunnen bijvoorbeeld gevoelens heersen van onvrede, armoede, van geen kansen zien of krijgen, zich buitengesloten voelen of van te weinig hulp bij (psychische) problemen. Samengevat gaat het om de behoefte aan een samenleving die mensen binnensluit in plaats van buitensluit.

De komende jaren vraagt het voornoemde vraagstuk van 'inclusiviteit' misschien nog wel meer onze aandacht dan in de vier jaren hiervoor. Een aantal ontwikkelingen zet de situatie namelijk op scherp voor bewoners die zich geen deel voelen van onze samenleving of die niet goed meekunnen. Denk aan de decentralisatie van de zorg, de transformatie van het sociaal domein, het tekort aan zorg- en huisvestingsmogelijkheden, de toenemende zorg buiten de muren van instellingen, toenemende intolerantie, individualisering en anonimisering, en het personeelstekort dat oploopt in de zorg- en hulpverlening. Ten slotte is op het vlak van de fysieke veiligheid de invoering van de Omgevingswet en de wet kwaliteitsborging in de bouw een proces dat veel invloed heeft op de onderwerpen Bouwveiligheid en Externe veiligheid. Met de nieuwe Omgevingswet komt er namelijk één integrale wet op het gebied van de fysieke leefomgeving die alle bestaande wetten op dat gebied vervangt: 26 wetten op het gebied van ruimte, wonen, milieu, natuur, water en infrastructuur worden erin samengevoegd.

Het is de grootste wetswijziging sinds de invoering van de Grondwet. Daarmee komt er meer dan voorheen ruimte voor een integrale benadering en afweging van verschillende belangen op lokaal niveau, op basis van een gedeelde ambitie om een veilige leefomgeving te realiseren. De nieuwe standaard wordt 'ja, mits' in plaats van 'nee, tenzij'. Minder regels, meer ruimte voor maatwerk en participatie. Dit vereist een pro-actieve houding van ambtenaren, burgers en ondernemers.

1.4 Onze ambitie

Koersvast

Tilburg wil een veilige stad zijn, waar mensen gezond en gelukkig zijn en zich vrij kunnen bewegen. Om dit te kunnen bereiken is het belangrijk dat we de ingezette koers op het gebied van veiligheid vasthouden, zo is onze overtuiging.

... met drie aandachtsgebieden en twee thema-overstijgende keuzen

Ook bij een koersvaste lijn wordt het roer natuurlijk niet volledig vast gezet. Het is belangrijk flexibel te blijven om steeds in te kunnen springen op (nieuwe) trends en ontwikkelingen die we zien. De komende vier jaar zijn er op drie gebieden extra slagen nodig:

1. Het realiseren van een goede verbinding tussen zorg- en veiligheidsprofessionals en tussen preventieve en repressieve interventies om sociale veiligheid te bevorderen;
2. Het werken aan een weerbare stad en een weerbare organisatie tegen ondermijning;
3. Zorgen voor 'voelbare veiligheid' als randvoorwaarde voor het zijn van een vitale stad.

Dit betekent dat we ten aanzien van deze aandachtsgebieden een extra inspanning willen leveren voor meer resultaat. Via het zoeken naar nieuwe methodieken en maatregelen bijvoorbeeld en een inzet op meer controle. Het betekent ook dat we op een aantal onderwerpen ons richten op het staande beleid wat goed functioneert of op het volgen van een landelijke lijn.

Hoe we dit willen gaan oppakken lichten we toe in de nu volgende hoofdstukken. Op deze plaats willen we vast benadrukken dat we in dit IVP in de basis twee duidelijke keuzen maken:

- We willen op alle fronten van ons veiligheidsbeleid meer aandacht voor preventie, vroegsignalering en gedragsbeïnvloeding. Door meer zicht te krijgen op welke groepen mensen, wijken en bedrijven kwetsbaar zijn voor criminaliteit/onveilig gedrag en hier eerder op in te spelen, voorkomen we dat veiligheidsproblemen onnodig en ongewenst ruimte krijgen om te groeien. We willen daarbij in staat zijn de signalen die we krijgen op een juiste manier te duiden (breder te bezien) om zo een aanpak in te zetten gericht op het positief bijsturen van gedrag. Ook het verhogen van de meldingsbereidheid en het vergroten van het aantal vindplaatsen van signalen zijn doelen die hierbij aansluiten. Dit komt bij verschillende onderwerpen terug in het plan. Enerzijds leidt het verhogen van meldingsbereidheid tot een betere informatiepositie waardoor wij onze interventies gericht kunnen inzetten. Bij het thema Zorg en Veiligheid wordt anderzijds ook ingezet op het vereenvoudigen van de routes tot het doen van meldingen.
- We accepteren dat onze nieuwe focus, met een grotere aandacht voor preventie en vroegsignalering, eerst kan leiden tot een toename van het aantal meldingen waarop we willen acteren. Uitgangspunt is dat we dit positief dienen te framen: het gaat om investeringen die leiden tot grip op problemen; een focus die ons op de lange termijn alleen maar winst zal opleveren, zowel in sociaal opzicht als uiteindelijk ook in financiële zin.

Ambities & prestaties

We vinden het belangrijk dat we met elkaar een duidelijk beeld kunnen vormen van wat we willen bereiken de komende vier jaar op veiligheidsgebied. Dit maakt ook een gesprek over het halen en de haalbaarheid van ambities mogelijk. Niet al onze ambities zijn evenwel te vertalen in streefcijfers. Waar dat wel kan, laten we dat uiteraard niet na. We vermelden die door het rapport heen, bij de thema's waarop ze betrekking hebben.

Streefcijfers lijken soms laag. Dat heeft evenwel nooit te maken met een laag ambitieniveau. Wel met realisme. Zo weten we bijvoorbeeld dat we bij de high impact crimes geen vergelijkbare dalingen van cijfers meer kunnen behalen als in de jaren hiervoor. Dat is niet haalbaar. Stabilisering op dit niveau is al elke dag een enorme klus; we doen al zo veel. Dus stappen erbij – door beter te worden in wat we al doen - zullen geleidelijk gaan.

We willen nadrukkelijk inzetten op het creëren van een maatschappelijk bewustzijn, het vergroten van meldingsbereidheid en meer zicht op problemen. Dat zal leiden tot eerst een toename van de cijfers, voordat we daarna weer kunnen gaan werken aan het terugdringen

ervan. Dit geldt in het bijzonder voor de thema's mensenhandel, huiselijk- en seksueel geweld, personen met verward gedrag, cybercrime, asociaal gedrag (anders gezegd, de 'verhuftering') en woonoverlast. We vinden het belangrijk om dit te benadrukken. Ook vinden we belangrijk dat we, juist omdat cijfers ons niet veel verder gaan helpen op deze thema's, we bij deze thema's meer investeren op het kwalitatief evalueren van onze prestaties.

AANDACHTSGEBIED 1: ZORG EN VEILIGHEID

Tilburg wil een stad zijn waar iedereen ertoe doet. Elke inwoner in Tilburg moet zich hier veilig kunnen voelen (thuis, in de stad en in hun buurt), zodat hij/zij naar vermogen kan meedoen in de samenleving.

Dat mensen zelfredzaam (kunnen) zijn vinden we daarbij heel belangrijk, maar als bewoners dingen niet op eigen kracht kunnen, bieden we passende ondersteuning. Ook vanuit het perspectief van veiligheidszorg is dat van groot belang. Vaak zien we bij hulpbehoevende burgers namelijk een opeenstapeling van persoonlijke problemen zoals: eenzaamheid, woningnood, werkloosheid, schulden, psychische klachten, verstandelijke beperking, verslavingen

e.d. Deze problematieken kunnen ervoor zorgen dat mensen kwetsbaarder zijn om slachtoffer te worden van misbruik of te vervallen in criminaliteit. Ook veroorzaken ze soms zelf overlast en veiligheidsproblemen.

Onze zorg- en veiligheidsprofessionals moeten goed met elkaar samenwerken wanneer zorgproblemen samengaan met problemen van veiligheid en leefbaarheid. Ook willen we dat onze burgers de positieve impact ervaren die wij willen bereiken met ons beleid, zodat burgers veilig en gezond kunnen leven.

3

3.1 Dat betekent:

- Dat we inzetten op veiligheid en leefbaarheid in de alledaagse woon- en leefomgeving, in de wijk, de buurt en de straat.
- Dat we daarbij streven naar een inclusieve en veilige wijk. Daarmee bedoelen wij: een wijk waarin ieders eigen verantwoordelijkheid centraal staat, maar waarbij dit er niet toe mag leiden dat mensen zich niet gehoord of geholpen voelen of dat mensen in de war raken, met als mogelijk gevolg dat zij zichzelf of anderen schade toebrengen.
- Dat wij ons - in het kader van het werken aan die inclusieve, veilige wijk - richten op het bieden van vindbare, toegankelijk en proactieve ondersteuning, hulp en zorg, zodat wij voorkomen dat (kwetsbare) mensen overlastgevend of crimineel gedrag vertonen.

3.2 En daarom doen we het volgende:

We realiseren extra inzet op vijf thema's:

1. Het terugdringen van (woon)overlast
2. Het terugdringen van criminaliteit met een persoonsgerichte aanpak
3. Het optimaliseren van 'de acute keten', meldroutes en vroegsignalering
4. De aanpak van mensenhandel
5. De aanpak van polarisatie en radicalisering

1. Terugdringen van (woon)overlast

- We streven er naar dat alle inwoners samen veilig en zonder het ervaren van overlast kunnen wonen in hun wijk of buurt. Dit willen wij bereiken door woonoverlast en overlast op straat te verminderen. Aandacht gaat hierbij met name uit naar jongeren en personen met verward gedrag. Ook op dit vlak willen we kwaliteitsslagen (blijven) maken, in het bijzonder ook rond de toenemende overlast van - vooral Oost-Europese - zwervers die we recent

hebben waargenomen. Tegelijkertijd zetten we in op het verhogen van tolerantie en het weerbaar maken van wijken. Daarnaast zoeken we naar nieuwe mogelijkheden om bestaande (toezicht-) capaciteit breder in te gaan zetten om snel in te kunnen spelen op overlast in wijken.

- In een gezamenlijk proces met corporaties, gemeente, zorg- en welzijnsorganisaties kijken we naar de maatschappelijke opgave en onderwerpen rondom (woon)overlast die we in samenwerking kunnen aanpakken. We werken onder meer aan het makkelijker op- en af schalen van zorg, het versterken van de draagkracht van de buurt, het tegengaan van concentraties van bijzondere doelgroepen in dezelfde wijken en we inventariseren de behoefte aan bijzondere woonconcepten.
- We zorgen dat meldingen van bewoners die last hebben van problematische jongeren(groepen) of van personen met verward gedrag goed worden opgepakt om de situatie te blijven verbeteren. Vooral onbegrip leidt in dergelijke situaties tot vervelende situaties: onbegrip ten opzichte van het gedrag van de ander maar ook soms ten opzichte van de aanpak van problemen. Wij willen daarom de kennis bij inwoners over deze doelgroepen vergroten en mogelijke oplossingen zoeken voor de ervaren overlast. Kennis bij burgers zal de tolerantie verhogen en wijken weerbaarder maken. Daarnaast geldt uiteraard dat wanneer overlast en onveiligheid niet afnemen, wij altijd zullen ingrijpen.

2. Terugdringen van criminaliteit met een persoonsgerichte aanpak

- Om criminaliteit (verder) terug te dringen blijven wij stevig leunen op onze persoonsgerichte aanpak voor kwetsbare inwoners en gezinnen met complexe casuïstiek.

Van een persoonsgerichte aanpak is sprake als ondersteuning en zorg aan kwetsbare mensen (met complexe problematiek) en hun naasten integraal en op maat beschikbaar is, uitgaande van de persoonlijke omstandigheden en behoeften. Hierbij houden we rekening met alle levensgebieden zoals wonen, inkomen, zorg en veiligheid. Snelle triage, maatwerk, heldere regie en opschalingsprocedures zijn hierbij van belang. Net als helderheid over de (on)mogelijkheden van het delen van informatie.

- We zorgen dat via het Zorg- en Veiligheidshuis, in onze bestaande aanpak van complexe casuïstiek, nog meer maatwerk-zorg, ondersteuning en sancties kunnen worden gerealiseerd. Hiermee vergroten we de kans dat terugval duurzaam wordt voorkomen bij complexe cases waarbij er sprake is van criminaliteit en een grote zorg component. Denk hierbij aan mensen met ernstige psychische problematiek of een geweldpleger met een licht verstandelijke beperking en schulden. We streven naar afname van criminaliteit veroorzaakt door kwetsbare groepen, mensen met complexe problematiek en jeugd.
- We zetten extra in op het weerbaar maken van kwetsbare groepen die risico lopen op afglijden in de criminaliteit en het bieden van nieuwe perspectieven aan deze doelgroep. Terugval in misdaad proberen we te voorkomen. Wij investeren in mensen die al strafbare feiten hebben gepleegd door hen te ondersteunen in het op orde krijgen van basisvoorwaarden, zodat zij ook na detentie op een maatschappelijk aanvaardbare wijze deel kunnen nemen aan de samenleving. Hierbij staat het voorkomen van overlast en recidive en het vergroten van de leefbaarheid centraal.
- Ook zorgen we dat we verder komen in de preventie van geweld. We zoeken naar mogelijkheden om bij daders de omgang met agressie te verbeteren en gaan op zoek naar meer handelingsperspectief voor recidiverende daders. Bij herhaald slachtofferschap van geweldsdelicten zoomen we in op zowel de slachtoffer- als daderkant. We gaan in gesprek met slachtoffers over de kwaliteit van de geboden hulpverlening en vergroten de weerbaarheid van kwetsbare personen. We willen van elke casus leren, zodat we de lessen kunnen benutten in de praktijk.
- We geven uitvoering aan het landelijk actieprogramma 'Geweld hoort nergens thuis; programma aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2018-2021'. Dit actieprogramma heeft de regio Hart van Brabant aangewezen als proeftuin voor de komende drie jaar. We doen dit, omdat huiselijk geweld en kindermishandeling grote en vaak levenslange gevolgen kunnen hebben. Kinderen en volwassenen die worden mishandeld, ondervinden daarvan vaak medische, sociale en psychische gevolgen. De beschadigingen kunnen indringend en langdurig zijn. Daarnaast is ook de impact op de samenleving enorm. Denk aan verminderde schoolprestaties, arbeidsverzuim en maatschappelijke uitval. Ook is het meemaken van huiselijk geweld of kindermishandeling voor jeugdigen een grote risicofactor voor het vertonen van agressief of gewelddadig gedrag, soms als ze nog jong zijn, maar vaak ook als volwassene. De kans dat geweld in het gezin van generatie op generatie wordt overgedragen is groot. Deze cirkel moeten we doorbreken.
- Bij opvallend asociaal gedrag van jongeren bij openbaar toegankelijke plaatsen, maar ook wanneer er sprake is van stelselmatige vernielingen bijvoorbeeld op scholen en bij sportverenigingen, reageren we vanuit onze kernwaarden van de persoonsgerichte aanpak. Natuurlijk wordt strafbaar gedrag bestraft, maar daarnaast proberen we te begrijpen waar het gedrag vandaan komt en zetten we in op het met hulp van het sociale systeem (iemand's gezin, buurt, sociale netwerk, school, sportvereniging) voorkomen van herhaling.
- Specifiek op scholen gaan we verder door op de eerder gestarte Regiegroep veilige school, onder meer gericht op het tegengaan van het dealen van drugs aan/door/

met betrokkenheid van scholieren. We werken, samen met alle betrokken partners, aan een aanpak die op alle schoolgebieden toe te passen is. Daarbij zullen we ons niet alleen gaan richten op drugs, maar pakken we alle onderwerpen op die op veiligheidsgebied op en rond scholen kunnen spelen.

3. Optimaliseren van 'de acute keten', meldroutes en vroegsignalering

- We zorgen dat het voor mensen eenvoudiger wordt om melding te maken van een crisissituatie met een hulpbehoevende die uit de hand dreigt te lopen. Door toe te werken naar één telefoonnummer, met daar achter een goede triage en snelle opvolging, willen we die acute keten optimaliseren. Hierdoor wordt voorkomen dat mensen in een crisissituatie van het ene naar het andere loket worden verwezen. Tevens leidt dit tot een efficiënter gebruik van capaciteit.
- Tegelijkertijd moeten de meldpunten/crisisdiensten voldoende toegerust zijn om 24/7 adequaat te kunnen handelen. We gaan onderzoeken of er efficiencywinst kan worden bereikt door uitvoerende crisisdiensten te laten samenwerken op één locatie.
- Ook in een niet acute situatie moet een melding van een crisissituatie, zowel van burgers als van professionals, snel op de juiste plek terecht komen. Verdere escalatie moet worden voorkomen. Dit kan alleen als snel de juiste professionals in positie worden gebracht om te bekijken wat er speelt. We doen dit door de inzet van een meldpunt en via de implementatie van de Wet verplichte GGD.

4. Aanpak van mensenhandel

- We zorgen dat we beter kunnen gaan duiden wat er binnen de gemeente aan de hand is wat betreft arbeidsuitbuiting, seksuele uitbuiting en criminele uitbuiting (mensenhandel). Politicijfers doen vermoeden dat we onvoldoende zicht hebben op de omvang van deze problemen. De rapporteur

mensenhandel signaleert landelijk immers ernstige misstanden. We willen weten wat er aan de hand is, op welke ontwikkelingen we beducht moeten zijn, en hoe we stappen kunnen maken in het voorkomen van misbruik door criminelen.

- We zorgen dat we in 2019 een bestuurlijke aanpak van mensenhandel hebben die voldoet aan het landelijk basisniveau. Dat betekent drie dingen. Ten eerste gaan we zorgen dat we een actieve signalering op orde hebben en op grond daarvan de aard en omvang van het probleem kennen. Ten tweede zullen we realiseren dat we een functionaris hebben die optreedt als contactpersoon binnen de gemeente en die weet hoe te handelen tegen en bij vaststelling van mensenhandel, ook voor wat betreft de coördinatie van zorg. En ten derde realiseren we een gemeentelijk beleid en een lokale regelgeving die de aanpak van mensenhandel ondersteunen. Ook actualisering van het prostitutiebeleid is in dit kader van belang.

5. De aanpak van polarisatie en radicalisering

- Specifiek voor wat betreft het opvangen van signalen van radicalisering en polarisatie zullen we blijven werken volgens de lijnen van het Actieplan voorkomen radicalisering en polarisatie. Sinds 2015 werken we al met dit plan. Het geeft houvast (met het 'drie ringenmodel') voor het handelen rond casussen van mogelijke radicalisering. Nu het zichtbare kalifaat weg is, daalt de gevoelde urgentie wellicht. Toch moeten we beducht zijn op andersoortige spanningen en bedreigingen: mensen kunnen teleurstelling voelen over de ontwikkelingen en 'terugkeerders' zoeken wellicht opnieuw hun plek in Nederland. De ringen 1 en 2 moeten daarom stevig staan, gericht op respectievelijk 'een weerbare samenleving' en 'professionals die kunnen ingrijpen'. We blijven investeren in training, bijeenkomsten en kennisuitwisseling. Wat betreft de derde, repressieve, ring geldt dat we samenwerking met andere steden in de regio zullen uitbreiden en verstevigen, om te profiteren van elkaars kennis en ervaringen.

Onze doelstellingen

Indicatoren minder criminaliteit	Streefwaarde eind 2022	2015	2016	2017	juli 2017 t/m juni 2018
aantal misdrijven huiselijk geweld	afname van 5% t.o.v. 2017	466	512	457	465
- afname t.o.v. 2017					2%
aantal incidenten zeden	afname van 5% t.o.v. 2017	110	138	162	183
- afname t.o.v. 2017					13%
aantal overige delicten	afname van 5% t.o.v. 2017	11.051	9.668	8.912	8.440
- afname t.o.v. 2017					-5%

Indicatoren minder overlast	Streefwaarde eind 2022	2015	2016	2017	juli 2017 t/m juni 2018
aantal meldingen overlast van jongeren/jeugd (politieregistratie en centraal meldpunt gemeente)	afname t.o.v. 2017	1.140	1.502	1.480	1.380
- afname t.o.v. 2017					-7%
aantal meldingen overlast van een verward/overspannen persoon	afname t.o.v. 2017	818	961	1.113	1.222
- afname t.o.v. 2017					10%
aantal meldingen overlast zwervers	afname t.o.v. 2017	251	319	437	629
- afname t.o.v. 2017					44%
aantal meldingen drugs/drankoverlast	afname t.o.v. 2017	518	616	716	826
- afname t.o.v. 2017					15%
overige overlast	afname t.o.v. 2017	1133	1152	1058	1077
- afname t.o.v. 2017					2%
LEMON: Heeft u in uw buurt overlast (van het gedrag) van anderen?				6,29*	
- afname t.o.v. 2017					

Indicatoren minder onveiligheidsgevoelens	Streefwaarde eind 2022	2015	2016	2017	juli 2017 t/m juni 2018
LEMON: gemiddeld rapportcijfer veiligheidsbeleving.**	7,33	7,21		7,28*	
LEMON: Denkt u dat de criminaliteit in de afgelopen 12 maanden is toegenomen of afgenomen?	5,44	5,25		5,38*	
LEMON: gemiddeld rapportcijfer voor vermijdingsgedrag.***	7,39	7,19		7,29*	

* Dit betreft een rapportcijfer, hoe hoger de score, hoe positiever de reactie.

** Bestaat uit: hoe veilig voelt u zich overdag bij u in de buurt, hoe veilig voelt u zich 's avonds bij u in de buurt, hoe veilig voelt u zich in Tilburg?

*** Dit bestaat uit: 's avonds de deur niet open doen, omlopen of omrijden om onveilige plekken te vermijden, hoe veilig voelt u zich als u 's avonds bij u in de buurt op straat loopt, hoe veilig voelt u zich als u 's avonds alleen thuis bent, bent u bang om zelf slachtoffer te worden van criminaliteit?

Een aantal onderwerpen dat speelt binnen het thema Zorg en Veiligheid is kwantificeerbaar te maken in streefwaarden. Met betrekking tot huiselijk geweld wordt ingezet op een hogere meldingsbereidheid. De verwachting, en de hoop, is dan ook dat het aantal geregistreerde misdrijven huiselijk geweld in de eerste jaren zal toenemen. Over de periode van vier jaar, wordt ingezet op een afname van 5% die met name in de laatste twee jaar wordt gerealiseerd. Dit meten we op verschillende manieren, zoals analyse van het aantal meldingen die binnenkomen op verschillende plaatsen en het uitzetten van monitoren. Binnen het sociaal domein wordt met betrekking tot huiselijk geweld ingezet op het terugdringen van recidive. Ook wij vinden dit een belangrijk aspect van onze aanpak van huiselijk geweld. Op basis van registratiegegevens is het echter niet mogelijk om recidive van huiselijk geweld te meten, daarom is dit niet als kwantitatieve doelstelling opgenomen. Met behulp van verdiepende analyses zal de ontwikkeling van recidive van huiselijk geweld echter nauw in de gaten worden gehouden.

Om onveiligheidsgevoelens te meten kijken we naar twee monitoren. In de veiligheidsmonitor wordt ieder jaar (vanaf nu iedere twee jaar) een enquête afgenomen⁴. Daarnaast kijken we naar de leefbaarheidsmonitor (LEMON). Dit is een burgeronderzoek wat Tilburg uitvoert onder de burgers van de wijken. Door het hoge respondenten aantal (14.930 respondenten) geeft het een goed beeld waar burgers focus op behoeven.

De waarden van 2015 en 2017 zijn opgenomen in het schema. Kortgezegd het percentage Tilburgers dat zich vaak veilig voelt, is in 2017 licht toegenomen ten opzichte van 2015. In vergelijking met de ontwikkeling van de andere rapportcijfers in deze enquête, kan dit vertaald worden als een forse verbetering (een verhoging van een 10e cijfer is concreet een forse verbetering van de veiligheidsgevoelens. Als streefrapportcijfer volgen we de stijgende trend.

[4] In alle gemeenten met tenminste 70.000 inwoners worden voldoende enquêtes afgenomen om een representatief beeld te kunnen geven van de gemeente. In Tilburg zijn in 2017 829 respondenten beschikbaar.

AANDACHTSGEBIED 2: EEN WEERBARE STAD TEGEN ONDERMIJNING

4

Het vraagstuk van de ondermijnende georganiseerde criminaliteit in Tilburg (en Brabant) is groter en veelomvattender gebleken dan we lange tijd dachten. We kunnen er tegenwoordig flink wat boeken en wetenschappelijke studies op naslaan. Het is een diepgeworteld probleem en vergt een langdurige aanpak. Ondermijnende criminaliteit zit in de haarvaten van onze samenleving. Het gaat om criminelen die ons sociale systeem 'insluipen': met crimineel geld economische invloed weten te krijgen of sociaal-cultureel (zelfs tot op het bestuurlijk-politieke niveau) hun macht laten gelden.

Ondermijning kan alleen ontstaan en groeien als er sprake is van een systeem waarin vormen van georganiseerde criminaliteit en ander ondermijndend gedrag kunnen gedijen: een systeem waarin sprake is van normvervaging, waarin onder- en bovenwereld met elkaar vermengd raken, waar criminelen in redelijke openheid hun gang kunnen gaan zonder dat ze zich grote zorgen hoeven maken om aan-gegeven te worden. Ondermijning vraagt daarom om een fundamenteel andere aanpak dan meer 'reguliere' vormen van criminaliteit. Bij ondermijning gaat het naast het terugdringen van diverse vormen van criminaliteit, vooral ook om het doorbreken van het systeem van ondermijning.

4.1 Dat betekent:

- Dat we de eerder ingezette strategie van terugdringen en mobiliseren, gericht op het duurzaam verstoren van de criminele industrie continueren (zie op volgende pagina).
- Dat we bouwen aan weerbare wijken en buurten tegen ondermijnende criminaliteit (sociale weerbaarheid)
- Dat we bouwen aan kansrijke coalities met onze maatschappelijke partners op plekken waar de onderwereld met de bovenwereld schakelt (maatschappelijke weerbaarheid)
- Dat we misbruik van onze eigen voorzieningen tegengaan en de onderwereld niet faciliteren.

4.2 En daarom doen we het volgende:

- We continueren onze repressieve aanpak gericht op het zo optimaal mogelijk verstoren van criminele bedrijfsprocessen. De aangebrachte regionale focus op de thema's synthetische drugs, hennep en OMG's handhaven we hierbij. Wel voegen we het horecaconcentratiegebied de komende jaren toe als aandachtsgebied. Criminele organisaties mogen zich niet mengen in de bovenwereld. Vanuit dat streven werken we op districtelijk en regionaal niveau samen met onze RIEC partners. Om de criminelen die in beeld zijn optimaal te verstoren werken we continu met de meest actuele signalen. Dit vraagt om een gezamenlijk beeld van de criminele processen in Tilburg, dat we samen met onze partners ook actueel houden.

STRATEGIE VAN HET TERUGDRINGEN EN MOBILISEREN

- Terugdringen: We benaderen de verschijningsvormen van ondermijnende criminaliteit als een criminele industrie met professionele ondernemingen en een parallelle economie waardoor we ondermijnende criminaliteit in al zijn facetten aanpakken. We werpen barrières op om criminele activiteiten tegen te gaan, 'schakelen' sleutelfiguren uit en proberen slim te interveniëren om zo het crimineel verkregen voordeel ongedaan te maken.
- Mobiliseren: We mobiliseren positieve en welwillende krachten (bewustwording van burgers, mobilisatie van partners, sociale interventies en preventie) en brengen zo een duurzame beweging op gang om het systeem van ondermijning te doorbreken.

We zetten bij deze aanpak zowel gebiedsgericht als branchegericht in en maken de keuzes voor casuïstiek onderhevig aan de keuzes voor coalities. Hierdoor laten we zien dat we de criminaliteit aanpakken, maar zorgen we bij partners in de stad ook voor bewustwording, gedeeld urgentiegevoel en inzicht in de eigen verantwoordelijkheid.

- Om de sociale weerbaarheid in de wijken te vergroten willen we in delen van de PACT-wijken Noord, West en Groenewoud een meervoudige aanpak realiseren met de vier smaken zoet (positieve initiatieven, verleiden en belonen), zuur (uitstroom grootste probleemgezinnen), zout (voorwaardelijke hulp- en zorgtrajecten) en bitter (regulering instroom). Juist in dergelijke kwetsbare wijken of buurten is ondermijning een venijnig vraagstuk dat vraagt om een goede analyse, gebiedsgericht maatwerk en vooral een lange adem. In sommige buurten is er zelfs sprake van een subcultuur en een gesloten gemeenschap die de overheid liever buiten de deur houdt. Centrale vraag hierbij is: hoe versterk je kwetsbare buurten en wijken, die zich kenmerken door een zwakke sociale basis (lage opleiding, hoge werkloosheid, veel criminaliteit, laag maatschappelijk normbesef). Daarnaast werken we gebiedsgericht aan de winkellinten Besterd en Korvel om daar vermenging tussen boven- en onderwereld tegen te gaan.
- We bouwen aan maatschappelijke weerbaarheid door kwetsbare branches weerbaar te maken tegen ondermijning. We gaan op zoek naar indicatoren op basis waarvan we in een zo vroeg mogelijk stadium zicht krijgen op welke branches (mogelijk) kwetsbaar zijn. We smeden coalities en werpen zo samen barrières op om te voorkomen dat criminelen er voet aan wal krijgen. We richten ons als eerste

op het vastgoed in onze stad, de kapperszaken en moneytransferbedrijven. De coffeeshops blijven onveranderd onze aandacht houden. We onderzoeken verschillende mogelijkheden om de kwetsbaarheid tegen te gaan; o.a. een mogelijke uitbreiding van de vergunningplicht zoals nu in de autoverhuurbranche is ingevoerd, de mogelijkheid om tijdelijke vergunningen af te geven en de doorontwikkeling van ons BIBOB instrumentarium.

- We hebben 'in Den Haag' aangegeven dat we willen meedoen met de landelijke pilot 'Regulering wietteelt'. Hiermee denken we criminelen die in Tilburg groot zijn geworden in de illegale henneproductie, verder de wind uit de zeilen te kunnen nemen. Door deelname aan de pilot willen we coffeeshops een alternatieve, legale leverancier kunnen gaan bieden. Dat is althans de bedoeling. Dit zou voor Tilburg sociaal gezien veel te weeg kunnen brengen. Vooral omdat juist henneproductie een misdadervorm is waarbij in het hele productieproces veel handjes nodig zijn. Hierdoor zijn er veel Tilburgers betrokken geraakt bij criminele netwerken die op deze markt actief zijn. Wij hopen dat de landelijke pilot kan bijdragen aan het voorkomen daarvan, zodat criminele netwerken minder een beroep doen op kwetsbare burgers voor schijnbaar onschuldige bijdragen zoals het knippen, plaatsen of onderhouden van wietplanten.

- We stimuleren de alertheid en meldingsbereidheid onder burgers. Georganiseerde misdaad voelt voor veel Tilburgers als 'ver van hun bed': ze hebben er geen besef van, of pikken wel signalen op maar doen hier vervolgens niets mee omdat ze er geen overlast van ervaren of niet weten wat ze met deze 'niet pluis' gevoelens moeten. Maar soms is er ook een gemis aan normbesef en verantwoordelijkheidsgevoel of pikt men zelfs een graantje mee. Communicatie kan

helpen om het besef en de bereidheid tot handelen te vergroten. Dit is ook noodzakelijk, want het aanpakken van ondermijning kunnen we niet als overheid alleen. Hiervoor hebben we andere overheidspartners, maatschappelijke partners, ondernemers en burgers keihard nodig. Ons communicatieplan leunt op drie pijlers: gerichte inzet, ijzer smeden als het heet is en in stelling brengen van professionals (zie onderstaande toelichting).

DRIE PIJLERS VOOR COMMUNICATIE:

1. Gerichte inzet

Omdat de georganiseerde misdaad voor veel mensen 'ver van hun bed' is, gaan we communicatie niet heel breed inzetten maar sluiten we aan bij waar we mensen raken en dus het meeste effect kunnen boeken. Bijvoorbeeld door buurtbewoners aan te spreken bij een juist opgerolde henneplocatie, rond een plek waar het overlastteam is geweest, of gekoppeld aan een (handhavings)actie. Op die manier komt onze informatie beter binnen en kunnen we wellicht een extra zetje geven om tot melden over te gaan (incl. handelingsperspectief). Daarnaast zetten we in op mensen die al intrinsiek gemotiveerd zijn om de veiligheid/leefbaarheid te verbeteren: bijvoorbeeld via de Whatsappgroepen en buurtpreventieleden.

2. IJzer smeden als het heet is

Om ervoor te zorgen dat we ook daadwerkelijk het ijzer kunnen smeden als het heet is, moeten een aantal basismiddelen op orde zijn. Verschillende scenario's zijn uitgewerkt en liggen klaar zodat we op het moment dat het nodig is meteen in actie kunnen komen. Denk hierbij aan brieven rondom hennepuimingen, het oprollen/ontruimen van een drugslab of een controle. We geven bij onze uitingen duidelijk aan waar mensen kunnen melden. Hierbij is het wel belangrijk om de verwachtingen goed 'te managen': we moeten aangeven wat er gedaan wordt met een melding, wanneer en hoe mensen eventueel iets terug horen, maar ook bijvoorbeeld dat er vaak meerdere meldingen nodig zijn om een puzzel te leggen en er dus vaak niet meteen een zichtbare actie volgt.

3. In stelling brengen van professionals

Professionals in de wijken kunnen informatie opvangen die behulpzaam kan zijn bij de aanpak van ondermijning. Ze moeten dan wel weten waar ze naar kunnen/moeten kijken en welke signalen er kunnen zijn. Eerdere awareness-trainingen aan partners bleken erg waardevol op dat vlak. Ook de komende jaren zullen wij hier dus in investeren.

- We blijven investeren in het vergroten weerbaarheid van onze organisatie. Dit doen we zowel ambtelijk als bestuurlijk. We maken onze processen en medewerkers zo weerbaar mogelijk tegen criminele invloeden door o.a. het maken van risico analyses en het onderzoeken van de mogelijkheid om functies te screenen. We willen de mogelijkheden die de wet BIBOB ons biedt volledig benutten en werken aan een beleidsregel integriteit bij overeenkomsten. Daarnaast blijven we inzetten op awareness in onze organisatie op het gebied van integriteit en ondermijning. Op deze manier gaan we misbruik van onze overheid(svoorzieningen) tegen. We zien dit als een onmisbare onderlegger voor de totale aanpak.

- In onze hele aanpak ondermijning werken we samen met de Taskforce Brabant-Zeeland en onze RIEC partners aan onze gezamenlijke doelstellingen en ambities. We doen dit districtelijk en regionaal, maar ook landelijk. Een deel van de landelijke versterkingsgelden gebruiken we om onze aanpak op sociale weerbaarheid in de wijken te verstevigen.

Onze doelstellingen

Indicatoren minder criminaliteit	Streefwaarde eind 2022	2015	2016	2017	juli 2017 t/m juni 2018
positie onveilige steden (AD misdaadmeter)	uit top 20 blijven	11	17	17	22
aantal woninginbraken	afname van 5% t.o.v. 2017	1.012	619	659	603
- afname t.o.v. 2017					-8%
aantal overvallen	afname van 10% t.o.v. 2017	20	26	20	13
- afname t.o.v. 2017					-35%
aantal straatroven	afname van 10% t.o.v. 2017	71	43	66	44
- afname t.o.v. 2017					-33%
Aantal geweldsincidenten (openlijke geweldpleging, bedreiging, mishandeling)	afname van 5% t.o.v. 2017	1.604	1.667	1.360	1.380
- afname t.o.v. 2017					1%

Toelichting op de tabel; het aantal geregistreeerde woninginbraken is in Tilburg in de periode 2014 t/m half 2018 met 49% afgenomen. Deze afname is beduidend sterker dan landelijke (37%). Dankzij deze sterke daling, is het aantal woninginbraken per 1.000 inwoners nog maar net hoger dan het landelijk gemiddelde. Voor de aankomende vier jaar streven we naar een afname van 5 %, waarmee we onder het landelijk gemiddelde komen. Het doorzetten van de sterke daling van de afgelopen jaren is niet realistisch, maar het handhaven van het huidige niveau met een relatief beperkte daling wel. Dit mede, omdat we flink investeren op andere thema's. Ook met betrekking tot straatroof en overvallen laat Tilburg een sterkere daling zien dan het landelijke gemiddelde. In beide gevallen is het Tilburgse gemiddelde half 2018 vergelijkbaar met het

landelijke gemiddelde. Op deze onderwerpen streven we naar een daling van 10% resp. 5 %.

Wat betreft onze andere ambities binnen dit thema kan gezegd worden dat we streven naar een verhoging van de weerbaarheid binnen verschillende domeinen. Dit door soms hard op te treden, soms door het intensiveren van een aantal pilots en tot het, waar het kan, verhogen van de meldingsbereidheid. Daarnaast blijft het een uitdaging om de effecten te meten. Wij doen dit door de omgang van de problematiek nauwgezet te volgen. Dit in relatie tot de ingezette maatregelen op die problematiek. Dit geeft ons een inzicht in de effectiviteit.

AANDACHTSGEBIED 3: EEN VITALE STAD IS EEN VOELBAAR VEILIGE STAD

We willen dat iedereen die in Tilburg woont of werkt of die op bezoek is in onze stad, Tilburg ervaart als een fijne plek om te zijn. Dat betekent dat de vitaliteit die de stad herbergt, niet ten koste mag gaan van de veiligheid of het gevoel van veiligheid. Dat is geen lichte klus: Tilburg kent inmiddels ruim 215.000 inwoners, waaronder ruim 21.000 studenten, ruim 15.000 bedrijven, ongeveer 15 grootschalige evenementen. Mensen komen samen, vieren

feest, gaan naar werk, overwegen een huis te kopen, investeren in een onderneming etc. We willen dat dit soort bewegingen die cruciaal zijn voor de levendigheid van onze stad zo min mogelijk geremd worden door (gevoelens van) onveiligheid.

5

5.1 Dat betekent:

- Dat we zorgen dat de plekken waar mensen elkaar ontmoeten veilig, schoon, en opgeruimd zijn. In de binnenstad, maar ook in de woonwijken.
- Dat we zorgen voor een verkeersveilige infrastructuur.
- Dat we in woongebieden (wijken, buurten, straten) waar mensen meer overlast of misdaad ervaren ook meer doen om dat terug te dringen.
- Dat we in wijken waar relatief veel mensen aangeven zich onveilig te voelen ook extra werk maken van de reductie van die onveiligheidsgevoelens.
- Dat we met onze ondermijningsaanpak zorg dragen voor een faire economie waar geen plaats is voor inmenging van criminelen of acceptatie van crimineel geld.
- Dat we precies weten wat we moeten doen om grootschalige evenementen veilig te laten verlopen en daar ook naar handelen.
- Dat we vanuit onze gemeentelijke taakstelling zorgdragen voor brandveilige en bouwtechnisch solide gebouwen in onze gemeente.
- Dat we up to date zijn in onze omgang met veiligheidsrisico's gekoppeld aan de inrichting van de ruimtelijke omgeving, bij industriële activiteiten en het transport van gevaarlijke stoffen.

5.2 En daarom doen we het volgende:

- Voor de komende vier jaren is er besloten om meer geld beschikbaar te stellen om onze straten, buurten, parken en bossen te onderhouden en te beheren. Op welke onderdelen de meeste inzet nodig is, zal samen met bewoners en bedrijven en per buurt verder uitgedacht worden. Het doel is de openbare ruimte aantrekkelijker en sociaal veilig te maken, zodat kinderen kunnen spelen in natuurlijke speeltuinen, jong en oud prettig kunnen wandelen door de buurt en er bankjes zijn om

elkaar te ontmoeten. Toegankelijkheid voor iedereen is daarbij belangrijk evenals een sociaal veilige groene omgeving die uitnodigt tot bewegen en bijdraagt aan de gezondheid van onze inwoners. Na twee jaar (in 2020) wordt –conform het Bestuursakkoord- beoordeeld of de aanpak werkt.

- De verkeersveiligheid van onze wegen en fietspaden gaan we de komende jaren nog meer proactief benaderen dan we al doen. Verkeer staat nooit stil; we moeten blijven vooruitdenken: over de verdere verdichting van het verkeer, over de consequenties van de komst van de e-bike en over wat we vooral met elkaar willen bereiken. In ons Bestuursakkoord ligt vast dat we specifiek prioriteit verlenen aan veilige schoolroutes, de veiligheid van kwetsbare verkeersdeelnemers en goede 30 km zones. Daarbij zetten we ook slimme nieuwe technologische maatregelen in om de verkeersveiligheid te verbeteren. Wij zijn ons bewust dat er diverse (niet gemeentelijk beïnvloedbare) effecten van invloed zijn op ongevallen, toch streven we als Tilburg naar nul verkeersdoden. De focus voor de aanpak ligt voornamelijk op samenwerking, het positief beïnvloeden van gedrag, innovatieve (technologische) oplossingen en als laatste de infrastructuur. Proactief betekent daarbij dat we niet alleen werken aan het oplossen van ongevalslocaties of ons richten op groepen waaronder veel slachtoffers vallen, maar dat we juist voorkomen dat ongevallen zich voordoen. Daartoe werken we al met risico-indicatoren zoals gereden snelheden, intensiteiten en de kwaliteit van de infrastructuur. Het doel voor de komende jaren is om nieuwe risico-indicatoren te ontwikkelen, waarmee we nog effectiever een mix van maatregelen kunnen gaan bepalen. Om de ontwikkelingen vervolgens goed te volgen is continue monitoring van probleemsituaties in het verkeer uiteraard een randvoorwaarde.
- Om meer daders op heterdaad te betrappen en ook altijd te werken aan de problemen die er op dat moment toe doen, gaan we nog meer informatiegestuurd werken. We willen dit bereiken door het optimaliseren

van data-analyses en onze intelligencepositie. Hierbij zoeken we ook verdere samenwerking met burgers en publiek-private partijen (door buurtpreventie, BuurTent, whatsappgroepen, etc.) om over zoveel mogelijke relevante (straat)informatie te kunnen beschikken. We werken daarbij met een veiligheidsagenda, waarin communicatiecampagnes en geplande acties zijn opgenomen. Daarnaast worden acties uitgevoerd naar aanleiding van actuele veiligheidsvraagstukken (zoals bij straatroven in het uitgaansgebied, inbraken in studentenpanden, maar ook rond waargenomen ontwikkelingen wat betreft onveiligheidsgevoelens).

- Met onze aanpak van ondermijnende criminaliteit (zie aandachtsgebied 2) willen we de witte economie beschermen tegen de invloed van zwart geld. Criminelen die zich op een oneerlijke wijze – met crimineel verworven geld - inkopen in bepaalde branches of sociale posities verwerven door schenkingen aan stichtingen en verenigingen, worden hard aangepakt. Crimineel geld zorgt voor oneerlijke concurrentie en moet worden geweerd. In het vorig hoofdstuk gaven we al aan hoe we op dit front te werk willen gaan. Kernwoorden zijn: duurzame verstoring, coalities met branches en vergroten van sociale weerbaarheid.
- Verder blijven we ons veiligheidsbeleid rond evenementen doorontwikkelen. De afgelopen jaren is Tilburg van een stad met evenementen doorgroeid naar een evenementenstad met een gevarieerd aanbod gericht op verschillende doelgroepen. Dit vereist een duidelijk afwegingskader dat kan worden gehanteerd bij vergunningverlening, toezicht en handhaving. Hierin moeten we anticiperen op de aangescherpte normen op het gebied van brandveiligheid. Ook zien we noodzaak om in onze dienstverlening meer aandacht te besteden aan constructieve veiligheid. We willen ons evenementenveiligheidsbeleid op integrale wijze benaderen, zodat het feest en de veiligheid hand in hand gaan.

- De Omgevingswet zal impact hebben op de keten van planvorming, toetsing, toezicht en handhaving van fysieke veiligheid. We zullen de gewenste rol van de gemeente hierbij zo scherp mogelijk definiëren: de kwaliteit van ontwikkelingen zal immers mede worden bepaald door de kennis, houding en adviesvaardigheden van diegenen die participeren bij ontwikkelingen in de leefomgeving.
- Wat betreft de rol van de gemeente op het vlak van de controle op bouwveiligheid (brand-, constructieve- en sloopveiligheid) geldt eveneens een noodzaak tot heroriëntering. Door de komst van de Wet Kwaliteitsborging zal een deel van de verantwoordelijkheid voor de controle op de bouwveiligheid naar private partijen verschuiven. We onderzoeken wat dat betekent voor de rol van de gemeente en zullen vervolgens onze inzet hierop aanpassen.
- Voor het voorkomen en bestrijden van calamiteiten werkt de gemeente Tilburg samen met gemeenten binnen de districtelijke crisisorganisatie Hart van Brabant, de Veiligheidsregio Midden en West Brabant (waaronder de brandweer en de geneeskundige hulpverlening bij ongevallen in de regio, GHOR), de Omgevingsdienst Midden en West Brabant, de GGD en de Regionale Ambulancevoorziening (RAV). We richten ons vanzelfsprekend op de bekende crisistypen, zoals branden en ongevallen met gevaarlijke stoffen. Samen met deskundigen van de gemeente, politie en Veiligheidsregio bereiden we ons echter ook voor op nieuwe crisisoorten die ontstaan door bijvoorbeeld sociaal-maatschappelijke ontwikkelingen (terroristische dreiging, verhoogde kans op epidemieën door resistentie, cybercrises) en klimaatverandering. Samen met deze partners brengen we risico's in kaart, nemen we preventieve maatregelen en zorgen we voor een adequate crisisorganisatie die 24 uur per dag inzetbaar is.

5

Ten slotte

Gemeente Tilburg heeft een brede verantwoordelijkheid als het gaat om het garanderen van een veilig woon- en leefomgeving voor haar inwoners. Dit is ons dagelijks werk. Zo handhaven we samen met politie de openbare orde en veiligheid, zien we toe op het juist uitvoeren van afspraken, zijn we betrokken bij verschillende (veiligheids-) vraagstukken. We zijn aanwezig op straat en in de wijken met onze toezichhouders en boa's. Maar ook binnen onze vaste taakpakketten en rollen, zoeken we naar ruimte en mogelijkheden om flexibeler in te kunnen springen op (acute) situaties. Een meer flexibele inzet van de boa's zou een mogelijkheid kunnen zijn. De aankomende periode gaan we onder andere deze mogelijkheden onderzoeken.

Bij alles wat we doen zullen we aanhaken bij de ambities die partners hebben. Samen werken we aan onze gedeelde doelen om een maximale impact in de stad te bereiken.

Daarnaast heeft ook de manier waarop we ons positioneren op veiligheid onze aandacht. Onze blik is breder dan uitsluitend de lokale situatie. Hierin volgen we de ambitie van het bestuur:

“Samen met de regio positioneren we ons zelfbewust in landelijke en internationale netwerken waarin we laten zien dat “ Make it in Tilburg” geen holle frase is. We behartigen de belangen van Tilburg en onze inwoners”. (Het Bestuursakkoord 2018-2022)

Dit betekent dat onze medewerkers van de afdeling Veiligheid en Wijken werk blijven maken van de landelijke en internationale positionering en profilering van Tilburg op veiligheidsgebied. Tilburg heeft een goede naam; dit willen we vasthouden en verankeren. Liefst nog met een tandje erbij, om onze positie op het dossier 'zorg en veiligheid' inhoudelijk nog meer te versterken. Tevens gaan we de samenwerking met Belgische steden (verder) verkennen. Kortom met deze inzet wordt de positie van Tilburg verstevigd en zijn we in staat op landelijk niveau invloed uit te oefenen op wetgeving en ontwikkelingen.

BIJLAGE 1; uiteenzetting trends en ontwikkelingen die van invloed zijn op veiligheidsthema's

Ontwikkelingen die het veiligheidsdomein raken

- beknopt overzicht d.d. nov 2018

DEMOGRAFIE

- bevolking van Tilburg blijft groeien door verhuizingen en geboorteoverschot
- er zijn steeds meer ouderen, het aantal jongeren neemt af. Ouderen wonen langer thuis
- stijging aantal huishoudens door onder andere meer eenpersoonshuishoudens
- meer diversiteit in herkomst van migranten

ECONOMISCH-RUIMTELIJK

- toename aantal evenementen in de stad
- winkels en horeca langer open
- leegstand (winkelgebieden en bedrijventerreinen)
- verloedering winkelstrips en kwetsbare branches
- herstel van de arbeidsmarkt: dalende werkloosheid, groeiende werkgelegenheid
- opkomst Mobility-as-a-service, waarbij burgers mobiliteit inkopen in plaats van investeren in transportmiddelen
- groei flexibele arbeidscontracten, toename aantal zzp'ers (met kans op verborgen armoede)

SOCIAAL - CULTUREEL

- nieuwe sociale verbanden in wijken en buurten, meer zelfredzaamheid
- individualisering: afname solidariteit
- verdergaande segregatie naar opleidingsniveau en mentaliteit
- een groter wordende groep ook die vastloopt in onze 'zelfredzame' samenleving
- onvrede over maatschappij en politiek
- angst voor polarisatie en radicalisering
- normalisatie van drugsgebruik
- veranderende rol overheid: meer samenwerkend met bewoners en andere partijen

POLITIEK - JURIDISCH

- meer inzet van bestuursrecht bij aanpak criminaliteit, overlast en ondermijning: veranderende rol burgemeester
- decentralisatie van sociaal domein (transformatie) en fysiek domein (omgevingswet)
- intensievere samenwerking ketenpartners, (semi) private partijen en burgers
- beweging naar 1-smart-overheid
- opgavegericht werken en wijkgericht werken

DIGITALISERING -TECHNOLOGIE

- digitalisering van de maatschappij
- toename gebruik sociale media, snelheid nieuwsverspreiding
- vervaging tussen fysieke wereld en digitale wereld
- toenemende afhankelijkheid van technologie
- digitale kloof tussen burgers wordt groter
- digitale mogelijkheden om meer als 1-overheid en informatiegestuurd samen te werken
- mogelijkheden van datascience: stap naar voorspellen
- dilemma privacy - veiligheid blijft
- toename troll-accounts, fake news, hacks, phishing mails
- razendsnelle ontwikkelingen van steeds nieuwe innovaties: Internet of Things, robotisering, Artificial Intelligence etc
- toename sensors, wearables, dashcams, camera's in- en rondom huis.

VEILIGHEID EN LEEFBAARHEID

- omslag van zichtbare criminaliteitsvormen, naar voor burgers minder zichtbare vormen van criminaliteit
- toename cybercrime (bestaande criminaliteitsvormen krijgen een digitale variant, bv: online diefstal, en nieuwe digitale vormen ontstaan, bv: hacken)
- digitale weerbaarheid van mensen en organisaties blijft achter bij dreiging
- toename burgerparticipatie bij opsporing en preventie
- nepnieuws en verspreiding van desinformatie
- inzet van drones leidt tot betere informatiepositie
- slimme camera's leiden tot meer mogelijkheden tot handhaving
- crowdmanagement wordt dagelijkse praktijk
- beleidsmatig: na jarenlange nadruk op repressie en stevige taal, omslag naar benadering van positieve veiligheid
- meer nadruk op Veilige Publieke Taak (VPT)

